

“Dabei” ve “Plus Deutsch” Ders Kitaplarının Özgün Metinler ve Ülke Bilgisi Açısından İncelenmesi

Kadriye ŞENGÜL KUTLAY*^a

Makale Bilgisi

DOI:

Makale Geçmişi:

Geliş :18.10.2021

Düzeltilme :13.07.2022

Kabul :12.08.2022

Keywords:

Yabancı Dil Olarak Almanca,

Ders Kitapları,

Özgün Metinler,

Ülke Bilgisi

Makale Türü:

Araştırma Makalesi

Öz

Ders kitapları öğrenme sürecini belirli bir zaman içerisinde yöneten ya da öğrenme sürecine eşlik eden kitaplardır. Öğretme ya da öğrenme materyalleri ise ders kitaplarına göre daha genel bir kavramdır. Kartlar, posterler, oyunlar gibi diğer ders materyallerini içerir. Ders kitapları dilsel ya da kültürel fenomenlerini didaktize edilmiş bir şekilde içerir, belirli bir hedef kitle için oluşturulur ve belirli bir dil seviyesine ulaştırma hedefi vardır. Yabancı dil ders kitaplarında özgün metinlerin dil öğreniminde yeri tartışılmazdır. Ders kitapları için hazırlanan yapay metinler yerine günlük hayattan izler taşıyan dilin kültürünü yansıtan metinlerin ders kitaplarında yer alması, hedef dilin ve kültürün öğreniminde büyük bir yere sahiptir. Aynı zamanda yabancı dil ders kitaplarında yer alan ülke bilgisi de hedef dilin ve kültürün aktarımında önemli bir yere sahiptir. Öğrenciler ders kitaplarında yer alan ülke bilgisini içeren metinler sayesinde o kültür hakkında bilgi sahibi olabilirler. Bu çalışmada bir adet uluslararası, bir adet ise yerel yabancı dil olarak Almanca ders kitabı özgün metinler ve ülke bilgisi açısından incelenmiştir. Hueber Yayınevinin Dabei isimli gençlere yönelik A1.1 seviyesi ders kitabı, Milli Eğitim Bakanlığının ise liseler için hazırladığı A1.1 seviyesi Plus Deutsch isimli ders kitabı incelenmiş, her iki kitapta da özgün herhangi bir metnin yer almadığı tespit edilmiş, ülke bilgisi açısından ise Dabei isimli kitabın daha ayrıntılı metinlere yer verdiği, Plus Deutsch isimli kitabın ise ülke bilgisini daha yüzeysel ele aldığı tespit edilmiştir.

Analysis of “Dabei” and “Plus Deutsch” Coursebooks in Terms of Original Texts and Country Information

Article Information

DOI:

Article History:

Received :18.10.2021

Revised :13.07.2022

Accepted :12.08.2022

Abstract

Coursebooks are books that manage the learning process in a certain time or accompany the learning process. Teaching or learning materials, on the other hand, is a more general concept than textbooks. It includes other course materials such as cards, posters, games. Coursebooks contain linguistic or cultural phenomena in a didactic way, are created for a specific target audience and have the goal of reaching a specific language level. The place of original texts in foreign language coursebooks in language learning is indisputable. The inclusion of texts

*İlgili Yazar: ksengul@aksaray.edu.tr

^a Öğretim Görevlisi, Aksaray Üniversitesi, Aksaray/Türkiye, <http://orcid.org/0000-0001-9497-0611>

Keywords:
German as a Foreign
Language,
Coursebooks,
Original Texts,
Country Information

Article Type:
Research Article

reflecting the culture of the language, which carries traces of daily life, instead of artificial texts prepared for coursebooks, has a great place in the learning of the target language and culture. At the same time, country information in foreign language coursebooks has an important place in the transfer of the target language and culture. Learners can have information about that culture thanks to the texts that contain the country information in the coursebooks. In this study, one international and one local German language coursebook was examined. The A1.1 level coursebook named Dabei by Hueber Publishing House and the A1.1 level Plus Deutsch coursebook prepared by the Ministry of National Education for high schools were examined. It has been determined that there is no original text in both books, in terms of country information, the book named Dabei includes some more detailed texts, while the book named Plus Deutsch deals with country information more superficially.

Giriş

Ders kitapları ilgili öğretim programında yer alan hedefler doğrultusunda sınıf içindeki öğretim sürecini, yöntem ve teknikleri belirleyen öğretim aracıdır ve genel olarak öğretimin düzenlenmesine yardımcı olur. Ders kitapları bir dersin tamamen şekillenmesini sağlamasa da, öğretmenlerin ilgili dersle ilgili hedeflerine ulaşmasını sağlayan en önemli araçtır.

Yabancı dil ders kitapları öğrenci kitabı (ders kitabı), alıştırma kitabı ve öğretmen kitabından ayrıca CD, DVD, slayt, poster gibi yardımcı araçlardan son yıllarda ise yayınevlerinin sitelerinde yer verdikleri interaktif alıştırmalardan oluşmaktadır.

Alıştırma kitapları derste ya da evde kullanılmak üzere ilgili konuların pekiştirilmesini sağlar, öğretmen kitabı ise öğretmene ders kitabını kullanırken yol göstermek üzere hazırlanmıştır.

Öğrenciler için uygun olmayan ders kitabı öğretmene de öğrenciye de zevkli gelmez çünkü ilginç olmayan konular, metinler çok kolay ya da çok zor alıştırmalar vardır. Bu nedenden ötürü öğrencinin bütün çabasına rağmen yabancı dili öğrenmekte zorlanabilir.

Ders kitabı dersin şekillendirilmesinde aşağıdaki faktörlerin birbirleriyle ilişki içerisinde olduğu koordinasyon sisteminden oluşmaktadır.

- Öğretim planı
- Öğretmen
- Öğrenci
- Öğretme durumu ve ders planlaması

Bu faktörler birbirlerine bağlıdır ve çok önemlidir (Yücel, 2005, s. 65).

Çünkü iyi ya da çok iyi olarak değerlendirilen bir ders kitabı dersin çok başarılı olacağını iddia edemez. Etkili bir yabancı dil dersi metodları bilen, yaratıcı ve yetenekli, hedef kitlesi hakkında bilgi sahibi olan ve süreci bilinçli yönetecek öğretmenler gerektirir. Somut olarak ifade etmek gerekirse, öğretmen hedef kitlesinin ön bilgisini, ilgisini ve ön tecrübelerini bilmeli ve bunları derste değerlendirebilmelidir. Bir diğer tarafta ise öğretmen metodların bilincinde olarak dersini ders kitabı ile şekillendirebilmelidir (Yücel, 2005, s. 65).

Yücel'in Duscenzo'dan aktardığı üzere, ders kitapları bir çok dış faktöre bağlıdır ve bilinçli bir gecikme ile koşulları değişince değişirler: yeni bilimsel bilgiler ve teoriler, yeni pedagojik ve didaktik konseptler, yeni okul yönetmelikleri, yeni toplumsal problemler, fikirler ve değerler yeni pazar fikirleri (Yücel, 2005, s.67).

Yabancı dil olarak Almanca alanında ders kitaplarında üç adet ders kitabı türünden söz edilebilir. Birincisi yerel yabancı dil olarak Almanca ders kitabıdır, bu kitaplar o ülkede yerel olarak geliştirilir, ikincisi bölgeler üstü

(ithal, global, ülkeler arası ya da çok ülkeli, evrensel, ticari olarak da adlandırılabilir) üçüncüsü ise yabancı ve yerel yazarlar tarafından yerelleştirilen ders kitaplarıdır (Uyan, 2020, s. 334).

İthal ders kitapları standartlaştırılmış uluslararası ders kitaplarıdır, buna karşın iyi kurgulanmış yerel ders kitapları ise yazıldığı ülkenin geleneksel öğretim ve öğrenme alışkanlıklarını, kültürel normlarını ve ihtiyaçlarını dikkate alınarak hazırlanan kitaplardır (Ataş, 2020, 309).

Ticari amaçlı yabancı dil olarak Almanca ders kitaplarına, büyük bir pazar için üretilmesi ve bu nedenle ülkelere özgü ders koşullarını, istekleri ve ilgilerini, öğrencilerin öğrenme geleneklerini, ders hedeflerini, içeriklerini ve metodlarını çok az dikkate aldığı yönünde eleştiriler vardır. (Uyan, 2020, s. 334) Buna karşın yerel ders kitapları ilgili hedef kitlenin öğrenimine uygun içerikler taşıyabilmektedir. Öğretmenlerin ithal ders kitabını seçme eğiliminde olmasının nedeni ise yerel ders kitaplarının öğretim programına uygun olmaması, basım kalitesi, görseelliği, albenisinin yetersizliği gibi nedenler olduğu varsayılmaktadır (Ataş, 2020, 313).

Geçmişten günümüze yabancı dil ders kitapları farklı ders kitabı değerlendirme ölçütleri çerçevesinde incelenmiştir, fakat bu çalışmada özgün metinler ve ülke bilgisi açısından incelemek hedeflenmiştir.

Bu çalışmada, bir adet yerel, bir adet ülkelerarası yabancı dil olarak Almanca ders kitabı özgün metinler ve ülke bilgisi açısından incelenmiştir. Özellikle yerel ders kitaplarında ülke bilgisine az yer verilmesi ders kitapları açısından sorun teşkil etmektedir. Ülkelerarası ders kitaplarının ülke bilgisine sıklıkla yer vermesi yabancı dil ediniminde önemlidir. Özgün metinler yabancı dil ders kitaplarında öğrencilerin dil edinimi, yabancı dili içselleştirmesi açısından büyük öneme sahiptir. Ülke bilgisi ise hedef ülkeye dair güncel bilgilerin öğrenilmesi açısından büyük öneme sahiptir. Bu nedenle yabancı dil ders kitaplarında özgün metinler ve ülke bilgisine yer verilmesi yabancı dilin edinimi açısından gereklidir.

Bu çalışmanın amacı ise bir adet yerel ve bir adet ülkelerarası yabancı dil olarak Almanca ders kitabını ülke bilgisi ve özgün metinler açısından incelemektir. İlgili ders kitaplarının yabancı dil eğitimde önemli bir yere sahip olan bu iki konuya ne derece yer verdiği incelenmek istenmiştir.

Yöntem

Çalışma bulgularını elde edebilmek için iki güncel Almanca ders kitabı örneğinde metin türleri ve incelemesi için nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi tekniği uygulanmıştır.

Araştırmada uluslararası ve ulusal yayınevinde ait olan ve gençlere yönelik başlangıç seviyesinde iki güncel Almanca ders kitabı örneğinde metin türlerinin incelenmesi amaçlandığından, nitel araştırma yöntemlerinden belge taramasına (döküman incelemesi) dayalı metin tarama ve sınıflandırma tekniği uygulanmıştır. Yıldırım ve Şimşek döküman incelemesini, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizi olarak kapsadığını ifade eder (Yıldırım, Şimşek, 2008, s.187).

Ders Kitabı Analiz Ölçütleri

Ders kitabı analizinin görevi bir ders kitabını farklı kriter kataloglarına göre örneğin öğrenci isteklerini, ihtiyaçlarını ve olanaklarını dikkate alarak somut bir öğrenci grubunu dikkate alarak bu ders kitabının bu öğrenci grubu için uygun olup olmadığını araştırmaktır. Ama ders kitabının bazı bölümlerini farklı kriterlere göre inceleyebilir.

Ders kitabının ilgili öğrenci grubu için uygun olup olmadığı söz konusu olduğunda, ders kitabı analizi ders kitabı eleştirisi olarak da algılanabilir çünkü ders kitabı hakkında bir karar da beklenir. Yani ders kitabı sadece analiz edilmez, aynı zamanda karar da verilir. Böyle bir ders kitabı eleştirisinde ders kitabının iyi ve kötü yönleri üzerinde çalışılır (Ciepielewska, 2000, s. 66).

Ders kitabının dersteki öğrenim sürecini ne kadar etkilediğinin de araştırılması gerekmektedir. Ders kitabının öğrenme sürecini olumlu ya da olumsuz etkilediği yönündeki bir karar da, ders kitabının değiştirilmesi kararına etki edebilir. Ders kitabı değerlendirme katalogları sayesinde öğretmenler, ders kitaplarının derse etkisi hakkında fikir sahibi olabilir, öğrenci grubuna uygun ders kitabını seçebilir.

Fakat ders kitabı inceleme kataloglarının her zaman hedef kitleye uygun olarak hazırlanması ve objektif kriterleri çok fazla dikkate almaması nedeniyle, ders kitabı değerlendirme katalogları karar vermeye değil yön göstermeye yardımcı olmalıdırlar.

Ders kitapları geçmişten günümüze çeşitli kriterler sayesinde incelenebilmektedir. Almanca alanında Mannheimer Gutachten, Stockholmer Kriterienkatalog ve Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken (Kast/Neuner 1994) gibi çeşitli kataloglar yayınlanmıştır. Fakat bu kataloglar çok kapsamlı olması nedeniyle ders kitaplarını geniş bir çerçeveden incelemeyi sağlamaktadır.

Meijer ve Jenkins “Die Qual der Wahl” isimli çalışmalarında ülkebilgisel içeriği ele almışlar ve ülkebilgisel içeriği değerlendirme açısından şu ölçütleri belirtmişlerdir. İşlevsellik, amaç grup, bölgesel çeşitlilik, gerçek resimler, metin çeşitliliği, önyargılar ve klişeler, görseller, kültürlerarasılık, alıştırma çeşitliliği (Kalkan, C.K. , 2012, 52).

Ayrıca kriter kataloglarına göre analize eleştirel yaklaşılmasının bir nedeni de, deneysel veriler olmaksızın sadece yorumsal ders kitabı analizi olmasıdır (Hanbay, 2015, s.321).

Ders kitapları incelenirken Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına göre de inceleme yapılabilmektedir. Avrupa dilleri ortak çerçeve sınıflandırılması diller için belirlenmiş değerlendirme ve referans sistemidir. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı tüm Avrupa’da hedef dil öğretme planları, eğitim planı yönergeleri, sınavlar, ders kitapları için bir temel oluşturur. Dil öğrenenlerin, bu dilde bildirişimsel gereksinimlerini karşılamak için neler yapmaları ve öğrenmeleri gerektiğini, bildirişimsel açıdan başarılı olabilmeleri için hangi bilgi ve yeterliliklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı olarak betimler. Bu tanımlamalar o dilin kültür boyutunu da kapsar. Bu çerçeve aynı zamanda, dil öğrenenin yaşam boyu ve öğrenim sürecinin her basamağında elde ettiği kazanımın ölçülmesi için gerekli yeterlilik düzeylerini de tanımlar. Bu programa göre dil edinimi üç adet seviyeden oluşmaktadır. Ders kitapları da bu çerçeve programına göre belirlenen dil edinimine göre ilerlemektedir. Hangi seviyede öğrencilerin hangi becerileri edinmeleri gerektiği burada belirlenmiştir.

Ders kitabı değerlendirme katalogları sayesinde ders kitapları hakkında bilgiler edinebilir fakat tek tek ölçütler dikkate alındığında hangi alana yönelmek gerektiği sorusunu yanıtlamak kolay değildir. Çünkü ders kitabının iyi bir ders kitabı olduğuna karar vermesi gereken kişilerin öğretmenler mi öğrenciler mi ya da ders kitabı değerlendirme katalogu mu olacağı sorusu gündeme gelebilir.

Yabancı dil ders kitapları bazı öğretim yöntemlerine göre hazırlanabilmektedir. Bu yöntemler ise, dilbilgisi-çeviri yöntemi, dolaysız yöntem, duy-konuş yöntemi, karma yöntem, iletişimsel yaklaşım, kültürlerarası yaklaşımdır (Genç, 2010, s.14).

Türkiye’de Yabancı dil Olarak Almanca ders kitaplarını inceleyen farklı çalışmalar bulunmaktadır, fakat Almanca ders kitaplarında ülkebilgisini ele alan çalışmalara son zamanlarda daha sık rastlanmaktadır. Genç, çalışmasında “Lern mit uns” ders kitabını incelemiş ve bu kitabın iletişimsel yaklaşıma uygun olarak hazırlandığını ve Alman kültürü hakkında bilgi edinmeyi amaçladığını ifade etmiştir (Kalkan, C.K. , 2012, 25)

Gür, “Hier sind wir” ve “Hallo Freunde 8” Almanca ders kitaplarını incelemiş ve bu kitaplarda resimlerle ülkebilgisinin aktarıldığını ifade etmiştir (Kalkan, C.K., 2012, 26)

Bayrak ise yine “Hier sind wir” ders kitabını incelemiş ve bu kitapta ülkebilgisinin sadece Almanya’ya yönelik verildiğini diğer Almanca konuşulan ülkelere yer verilmediğini tespit etmiştir (Kalkan, C.K. , 2012, 27)

Özet olarak geçmişten günümüze yapılan çalışmalarda bazı ders kitaplarında ülkebilgisine sıklıkla yer verildiği bazı kitaplarda bazı yönlerin eksik kaldığı vurgulanmıştır. Hedef ülkenin kültürü hakkında bize bilgiler veren ülkebilgisinin yabancı dil ders kitaplarında önemi tartışılmazdır.

Yabancı Dil Ders Kitaplarında Özgün Metinler

Günümüzde yabancı dil kitaplarının içerikleri ülkebilgisi, dilbilgisi, dil becerileri, metinler, alıştırmalar, kelime hazinesi, fonetik, multimedya destekleri, kendi kendine öğrenmeyi teşvik edici aktiviteleri içermektedir.

Yücel, yabancı dil öğretim kitaplarındaki metinlerin kullanma amaçlarını kısaca aşağıdaki şekilde özetlemektedir.

- Yabancı dilde iletişim kurma araçlarıdır.
- Hedef kitleye uygun metinler, öğrencilerin ilgisini çeker, motivasyonunu yükseltir ve etkin öğrenme sağlayan araçlardır.
- Kültürün bir yansımasıdır ve öğrencilerin kültürel öğeleri tanınmasına ve kültürlerarası öğrenme ve gelişime teşvik eder.
- Dil becerileri geliştirmede etkin ve işlevseldirler.
- Bireyin bakış açısını, anlamayı, kavramayı ve eleştirel düşünmeyi geliştiren araçlardır.
- Öğrencilerin okuma stratejileri gelişimi ve farkındalığı açısından önemlidir
- Dil bağlamında yeti ve beceri kazanımlarında etkin araçlardır (Yücel, 2018, s.104).

Yücel'in Quetz'den aktardığı üzere yabancı dil öğretimi ders kitaplarındaki metinler Avrupa Ortak Başvuru metinindeki dilsel içerik, ölçüt ve gereksinim boyutunda öğrenme, öğretme ve değerlendirme işlevlerine göre oluşturulmuşlardır. Avrupa Ortak Başvuru metninin vurguladığı bildirişimsel ve eylem odaklı yaklaşımlar için şüphesiz metinlerin önemi büyüktür. Çünkü metinler üretme, algılama ve etkileşim boyutunda sözlü ve yazılı bildirişimsel becerilerin gelişimi için merkezi bir role sahiptirler (Yücel, 2018, s.104).

Yabancı dil öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında metinlerin çeşitliliği ve ilgi çekici içerikleri verimli öğrenme ve öğretme sürecinde etkin bir role sahiptir.

Metinleri sınıflandırmada keskin bir sınırlandırma olmamasına rağmen Yücel yabancı dil ders kitaplarında metinler şu şekilde sıralanabilir.

- Diyaloglar
- Kullanmalık metinler: Gündelik hayatı yönlendiren ve bilgi verici kullanmalık metinler; kültürel öğeleri barındıran güncel kullanmalık metinler: gazete haberleri, rapor, yemek tarifleri, davetiye, yol tarifi, şehir planı, yönergeler, tanıtımlar, trafik levhaları ve açıklamalar, mektup, e posta vs.
- Yazınsal metinler

Bunların haricinde monologlar, sözsüz metinler, uzmanlık alan metinleri ve öğretici metinler de sıralanabilir (Yücel, 2018, s.105).

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Almanca öğretimi alanında bir adet yerel ve bir adet uluslararası yayınevini aynı seviyeye ait kitaplarında, kullanmalık metinler grubuna giren metinleri ve bu metinlerdeki özgünlüğü incelemektir.

Kurgu metinler, yabancı dilde sözcük, dilbilgisi öğretimini ya da iletişim becerilerini geliştirmek amacıyla ders kitabı yazarları tarafından kurgulanmış metinlerdir. Özgün metinler ise, yabancı dil öğrencisini gerçek dünyayla buluşturan, öğrencinin öğrendiği dille, dilin konuşulduğu ülke/ülkelerde, yaşantılarla ilgili gerçek imgeler oluşturmasını sağlayan original metinlerdir (Genç, Ünver, 2012, 69).

Kullanmalık metinler kurgusal olabileceği gibi gerçeğe yakın ve günlük hayattan özgün metinler olabilmektedir. Böylece öğrenciler gerçek ve özgün deneyimlerde bulunacak ve sözlü ve yazılı iletişim becerilerini geliştireceklerdir.

Genç'in Tapan'dan Wir lernen Deutsch isimli yerel Almanca ders kitabı için aktardığı üzere kurmaca metinlerin yabancı dil öğrenimi üzerinde olumsuz etkisi bulunmaktadır.

“Bugün ortaöğretimde Almanca dersine istekle başlayan birçok öğrencinin bir süre sonra derse olan ilgisinin azaldığı bilinmektedir. Bu durumun önemli nedenlerinden biri de Wir lernen Deutsch kitaplarında yalnız ders için hazırlanmış kurma metinlerle yapılan uygulamaların öğrenciyi yeni bir şeyler öğrenme, araştırma, yaratıcı olma doğrultusunda güdüleyememesidir” (Genç, 2010, s. 83).

Bu nedenden ötürü yabancı dil ders kitaplarında sadece o kitap için hazırlanmış kurmaca metinler yerine özgün ifadelerin yer aldığı özgün metinler öğrencinin derse olan ilgisini canlı tutabilmektedir. Kurgu metinlerin sıklıkla yer aldığı bir ders kitabında bağımsız dil kullanımı kısıtlanabilir. Özgün metinlerin yer aldığı ders kitabında ise iletişimsel ve kültürlerarası dil becerilerinin kullanımı daha kolay sağlanabilir.

Yabancı dil ders kitaplarında özgün metinlerin yanı sıra ülke bilgisinin yer alması da hedef ülke ve hedef ülke kültürü hakkında bilgi edinmesini sağlamaktadır.

Yabancı Dil Ders Kitaplarında Ülke Bilgisi

Ülke bilgisi alan yazımında üç temel yaklaşımdan söz edebilir: fotoğrafik/bilişsel yaklaşım (kültür ve toplum hakkında bilgilerin aktarımına odaklanır), iletişimsel yaklaşım (günlük iletişim durumlarıyla başa çıkabilmek için bağlam bilgisi ve becerisinin aktarımına odaklanır) ve kültürlerarası yaklaşım (empati becerisi ve kültürlerarası karşılaşmalarda hassasiyete odaklanır) (Peskova,2015,103). Son yıllarda bu üç yaklaşım kültür bilimsel yaklaşım için geliştirilmiştir.

Modern bir ülke bilgisi dersinin hedefi yabancıyı anlama, kültürel hassasiyet, stereotip ve klişelerin yıkılması ve de kültürlerarası (iletişimsel) becerinin aktarılmasıdır.

İletişimsel ülke bilgisi yaklaşımı ders kitaplarında hem iletişim becerilerini hem de günlük fenomenlerin algılamasını geliştirir. Böylelikle farklı metin çeşitleri öğrencilerin hem iletişimsel ihtiyaçlarına uyar hem de günlük hayatta dile uygun şekilde davranmaları gerçekleşir. İnternette bu tarz özgün metinler kolaylıkla bulunabilir. İletişimsel ülke bilgisine ait tipik metin çeşitleri sefer planları, menüler, şehir planları, ilanlar ve formlardır.

Ülke bilgisini içeren metinlerde hedef kültüre ait olgulara sıklıkla rastlanmaktadır. Bu olgular toplum, ekonomi, coğrafya, sanat, bayramlar politikaya dair olabilir ya da gelenek ve adetler gibi kültürel fenomenlere de ait olabilir. Ülke bilgisine ait metinlerde sık sık tablolar, istatistikler ve diyagramlar yer alabilir. Fotoğraflar da uygun bir şekilde ülke bilgisini yansıtabilir.

Yabancı dil ders kitaplarındaki kültürlerarası ülke bilgisi sayesinde öğrenciler alımlamalarının, düşünme biçimlerinin ve görüşlerinin kendi kültürleri tarafından belirlendiğinin farkına varırlar. Ders kitaplarındaki ülke bilgisi sayesinde öğrenciler yabancı kültürü tanımayı, önyargılarını yok etmeyi, empati yapma becerilerini geliştirirler.

Ülke bilgisinin temel görevi bilgi değildir, içselleştirme, yabancı kültürle etkileşimde bulunarak beceri, strateji ve yeteneklerin geliştirilmesidir. Bu şekilde yabancı kültüre ait yansımalar daha iyi değerlendirilir, ilişkilendirilir ve kendi gerçekliğine ilişkilendirilir (Tapan, 2007, 155).

Yabancı dil olarak Almanca ders kitaplarında ülke bilgisi aktarımında sadece Almanya değil, Almanca konuşulan diğer ülkeler olan Avusturya ve İsviçre gibi ülkelerin dilsel özelliklerine ve gençlik dili, günlük dil gibi öğelere de yer verilebilir.

Veri Toplama Araçları

“Dabei” A1.1 Ders Kitabı

“Dabei” isimli ders kitabı 2020 yılında Hueber Yayınevi tarafından gençler için Almanca öğretimi alanında çıkan en güncel ders kitabıdır. Ders kitabı 87 sayfadan oluşmaktadır. Kitabın arka kapağında, kitabın seviyesinin ön bilgisi olmayan gençlere yönelik olduğu, her modülde üç ünitenin yer aldığı, ders kitabının modül sonunda ülke bilgisi, proje çalışması ve dilbilgisi ve kalıplara dair genel bir bakışın yer aldığı yazmaktadır. Kitabın ekinde oyun fikirleri, kutlamalar ve bayramlara dair ülke bilgisinin yer aldığı bilgiler ve filmlere ait ödevlerin yer aldığı bir dergi bulunmaktadır.

Ders kitabı interaktif olarak dijital baskı olarak da yer almaktadır, böylelikle öğretmenlere derslerini interaktif olarak şekillendirme imkanı da sunmaktadır.

Ayrıca dinleme, yazma ve okuma becerilerinin entegre edildiği alıştırma kitabı, ders kitabına ait 2 CD, alıştırma kitabına ait 1 CD ve 1 adet DVD filmi derste kullanım için mevcuttur. Ayrıca Hueber yayınevi internette

öğretmenler için materyallerin yer aldığı öğretim servisi, tamamlayıcı materyaller ve interaktif alıştırmalar sunmaktadır.

Ayrıca ders kitabının arka kapağında, ünitelerde çok sayıda iletişim, dil bilgisi ve kelime haznesi için alıştırmaların yer aldığı, yazma, dinleme ve okuma alıştırmalarının entegre edildiği yer almaktadır.

Her modülden sonra kendi kendine kontrol değerlendirmeleri ve iletişim, kelime haznesi ve dil bilgisi için modül testi yer almaktadır. Ayrıca ek olarak öğrenme kelime haznesinin sunumunun yer aldığı sunum yer almaktadır.

1. modülde tanışma, 2. modülde aile, 3. modülde okul, 4. modülde gezi konusu yer almaktadır.

Kitabın içerik kısmında her bir modülde iletişim, dilbilgisi, kelime haznesi ve sesler ve harflerin ayrıca dikkate alındığı bilgisi verilmiştir.

Bu çalışmada Kalkan'ın Meijer ve Jenkins'ten alıntıladığı ülkebilgisel kriterlere göre inceleme yapılmıştır.

Özgün Metinler

Başlangıç seviyelerinde dil öğreniminde özgün metinlerin yer alması kelime ve dil düzeyi açısından pek mümkün olmasa da Hueber Yayınevinin diğer Almanca öğretimi kitaplarında özgün metinler yer almaktadır. (krş. Schritte International, Schritte International neu) Dabei ders kitabında ise özgün hiçbir metin yer almamaktadır. Gençlere yönelik bir ders kitabı olduğu için karikatürlerle gençlerin ilgisinin çekilmesi hedeflenmiştir.

Kitapta sıklıkla diyaloglara yer verilmiştir.

Fakat özgün hiçbir metnin yer almaması, öğrencilerin motivasyonunu düşürebilir, öğrenmeyi sıkıcı hale getirebilir, kelime haznesinin genişlemesini sekteye uğratabilir. Öğrencinin farklı metin türlerini görmesine engel olabilmektedir.

Üniteler içerisinde ise yan kısımlarda genellikle dilbilgisi, kalıplara dair ipuçları kısa notlar halinde yer almaktadır.

Her konunun sonunda ise dilbilgisi tablosu yer almaktadır.

82 ve 87. Sayfalar arasında tüm konulara dair bir kelime listesi yer almaktadır.

Ülke Bilgisi

6 Hier spricht man Deutsch

6. Schau die Karte an. Wie heißen die Länder in deiner Sprache?
 Hör zu, zeig auf der Karte mit und sprich nach.
 Schau die Karte genau an. In den markierten Ländern spricht man Deutsch. Sind die Aussagen richtig? ja oder nein?
 1. Deutschland. 7. Schweiz. 8. Liechtenstein.
 2. Ungarn. 5. Österreich. 9. Tschechien.
 3. Polen. 6. Tschechien.
 4. Österreich.

7 Woher kommen die Personen?
 Hör zu und zeig auf der Karte mit.
 Hör zu und antworte.
 ARS
 acht

Resim 1: 8. sayfada Almanca konuşulan ülkelerin yer aldığı bir harita yer almaktadır. Bu görsel bölgesel çeşitlilik kriterine sadece Almanya değil diğer Almanca konuşulan ülkelere de yer vererek uygunluk sağlamaktadır. İşlevsellik kriterine de uygunluk sağlamaktadır.

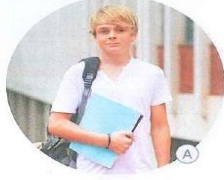
7

8

9

Zum Schluss

1 Lesen: Schule in Deutschland

- 1 Hallo, ich bin Leon. Ich bin zwölf Jahre alt und gehe in die siebte Klasse. Ich habe eine Schwester. Sie heißt Maja. Sie ist erst acht und geht in die dritte Klasse Grundschule.
- 2 Ich bin Timos Cousin. Timo ist zwölf, genau wie ich. Er hat aber keine Geschwister. Timo und ich sind oft zusammen. Wir spielen Fußball oder machen Computerspiele. Hausaufgaben können wir aber nicht zusammen machen. Timo geht auch in die siebte Klasse, aber aufs Gymnasium.
- 3 Timo ist sehr gut in der Schule. Er ist gut in Sprachen, Englisch und Französisch. Zum Glück habe ich kein Französisch. Ich bin schon in Englisch nicht so gut. Aber Mathe und Informatik machen mir Spaß. Ich möchte einmal Computertechniker werden. Timo ist super in Mathe, Physik und Informatik. Er möchte einmal auf die Universität gehen und Mathematik oder Atomphysik studieren. Timo ist eben ein Genie!

- a Lies den Text und schau die Fotos an. Finde einen Titel.
- b In Deutschland gibt es sechs Noten. Lies den Text noch einmal. Was ist richtig?
  1. Leon hat in Englisch
 a eine Eins. b eine Vier. c eine Sechs.
  2. Timo hat in Französisch
 a eine Zwei. b eine Drei. c eine Fünf.
  3. Timo hat in Mathematik
 a eine Eins. b eine Drei. c eine Fünf.
- c Wie sind die Noten bei euch? Sprich in deiner Sprache.
- d Lies den Text noch einmal. In welche Klasse und in welche Schule gehen die Schüler? Ergänze die Sätze. Hör dann zur Kontrolle.
Maja geht in die ??? Klasse ???.
Timo geht in die siebte Klasse ???.
Leon geht in die ???.

Schulnoten in Deutschland

1
sehr gut

4
ausreichend
= Es geht gerade noch.

2
gut

5
mangelhaft
= schlecht

3
befriedigend
= Es geht.

6
ungenügend
= sehr schlecht

48 achtundvierzig

Resim 2: Almanya'daki not sistemi

48. sayfada Almanya'daki not sistemini emojilerle gösteren küçük bir tablo yer almaktadır. Bu görsel işlevsellik özelliğini taşımaktadır, Almanya'daki gerçek not sistemini göstermektedir. Amaç grubun yaşantılarına da uymaktadır.

10 Was passiert im Schuljahr?

1 Besondere Tage

Weihnachten

Ostern

Ferien

Silvester

Karneval

Schülerdisco

Ausflug

Sportfest

Theater

Geburtstag

a Was gibt es auch bei euch? Sprich in deiner Sprache.

2/36 b Hör zu, zeig mit und sprich nach.

→ AB 1

2 Am 15. Februar: Das zweite Halbjahr beginnt

2/37-41 a Hör zu und zeig auf den Bildern in 1 mit.

b Schreib die Wörter auf Karten.

2/37-41 c Hör noch einmal zu. Hörst du ein Wort?

→ AB 1

3 Kalender

2/42 Hör zu, zeig mit und sprich nach.

→ AB 2

52 zweiundfünfzig

Resim 3: Almanya'daki bayramlar

52. sayfada yılbaşı, Noel, Paskalya gibi bayramların yer aldığı takvim yer almaktadır. Bu görsel de kültürlerarasılık kriterine uygunluk sağlamaktadır. Hedef grup kendi kültürü ve Alman kültürü hakkında kıyaslama yapma olanağına sahip olabileceklerdir.

10
11
12

3 Würfelspiel: W-Fragen

Wo ist der
Weihnachtsmarkt?

Wo ist der
Wörthersee?

Wann ist der.../
das.../die...?

a Schreibt Frage-Karten zu den Texten in 2.
b So geht das Spiel: Schau im **Magazin** auf Seite 71 nach.

4 Projekt: So ist es bei uns

2/71 **a** Hör zu, lies mit und sprich nach.

Ich wohne in Berlin.
Das ist eine Stadt.

Bei uns gibt es den Fluss Spree,
den Wannsee, den Grunewald
und den Tiergarten.

b Und jetzt du. Ergänze nur, was es bei euch wirklich gibt.
Ich wohne in **???**.

Das ist ← ein Dorf.
eine Stadt.

Bei uns gibt es ← den Fluss „???”.
den ???-See.
den ???-Wald.
den ???-Garten.

c Zeichnet oder klebt eine Karte eures Wohnorts auf ein Plakat. Was gibt es bei euch? Klebt Bilder ein und schreibt die Wörter auf Deutsch dazu.

5 Wettbewerb: sich vorstellen

a Fünf Schüler gehen aus der Klasse. Der erste kommt herein und spricht über sich. Die Klasse zählt die Sätze. Der zweite Schüler kommt herein, die Klasse zählt die Sätze. Wer kann die meisten Sätze sagen?
b Schreib Sätze über dich auf ein Blatt. Du kannst auch Bilder dazu kleben. Leg das Blatt in dein Portfolio.

Ich heiße Max.
Ich bin...
Ich wohne in...
Bei uns gibt es...

6 Schau den Film *Nur ein Spiel* zu Modul 4 an und lös die Aufgaben auf Seite 80.

Film Modul 4

Resim 4: Berlin’de gezilecek yerler

63.. sayfada Berlin’de gezilecek ve görülecek yerler yer almaktadır. Bu görsel ise gerçek görseller kriterine uygunluk sağlamaktadır.

Feste
und
Feiern

Weihnachten

a Der Weihnachtsmarkt

Salzburg

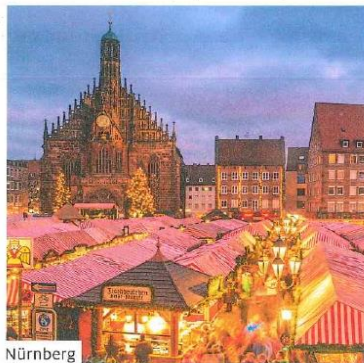
Da kann man Dekoration
für den Christbaum kaufen.

Man kann auch
Weihnachtsgeschenke kaufen.

Basel

Nürnberg

Und da gibt es auch
viele süße Sachen.

In vielen Städten in Deutschland, in Österreich und in der Schweiz gibt es in den Wochen vor Weihnachten einen Weihnachtsmarkt.

Sehr bekannt sind der Weihnachtsmarkt in Basel (Schweiz), der Christkindlesmarkt in Nürnberg (Deutschland) und der Christkindlmarkt in Salzburg (Österreich).

b Der Adventskalender

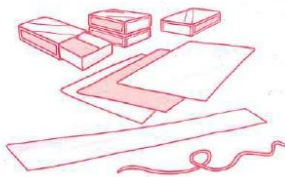

Im Dezember haben fast alle einen Adventskalender.
Der Kalender hat 24 Türen. Vom 1. Dezember an darfst du jeden Tag eine Tür aufmachen. Wenn alle Türen auf sind, ist Weihnachten da.

c Einen Adventskalender selbst machen:

Material:

- 24 kleine leere Schachteln
- buntes Papier
- ein langer Papier- oder Stoffstreifen
- ein Band

Die Schachteln mit buntem Papier bekleben

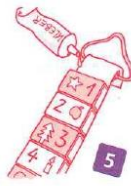
Die Schachteln bemalen oder bekleben

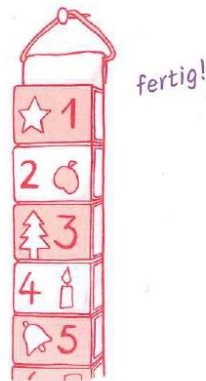
Auf die Schachteln Zahlen von 1-24 schreiben

Die Schachteln auf den Papier- oder Stoffstreifen kleben

Das Band oben an den Streifen ankleben

Etwas in jede Schachtel legen. Ein Stück Schokolade oder einen Keks oder ein kleines Bild oder ...
Jetzt kannst du den Adventskalender deiner Schwester, deinem Bruder, deiner Oma, deinem Opa oder einem Freund/einer Freundin schenken.

d Weihnachten zu Hause

In Deutschland, in Österreich und in der Schweiz feiert man Weihnachten meist mit der Familie. In fast allen Familien beginnt das Fest am 24. Dezember am Abend. Am Nachmittag schmücken alle zusammen den Weihnachtsbaum mit bunten Kugeln, mit anderen bunten Sachen und mit Kerzen.

Am Abend legen die Eltern die Geschenke unter den Baum und machen die Kerzen an. Wenn alle Kerzen am Baum brennen, kommt die ganze Familie zusammen. Sie singen Weihnachtslieder und sagen „Frohe Weihnachten“. Dann dürfen alle ihre Geschenke auspacken.

2/72

Lied: Stille Nacht
*Stille Nacht, heilige Nacht,
 alles schläft, einsam wacht
 nur das traute hochheilige Paar.
 Holder Knabe im lockigen Haar,
 schlaf in himmlischer Ruh',
 schlaf in himmlischer Ruh'.*

Wie feiert man Weihnachten bei euch?

Ostern

a Palmbäume oder Osterpalmen

Der Sonntag vor Ostern ist der Palmsonntag.
In Süddeutschland und in Österreich machen die Leute
für diesen Tag Palmbäume oder Osterpalmen.

Ein hoher Stab aus grünen Zweigen
ist mit bunten Bändern und Eiern
dekoriert. Am Palmsonntag werden
die Palmbäume in die Kirche gebracht.
Dann stellt man sie vor das Haus oder
mitten in die Stadt.

b Der Osterhase

In Deutschland, Österreich und der Schweiz
bringt der Osterhase die Eier.

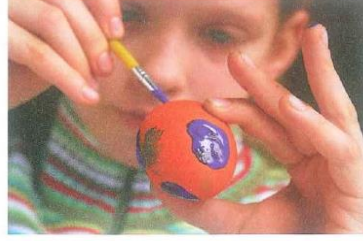
Wie ist es bei euch?
Wer bringt die Ostereier?

c Ostereier

An Ostern gibt es viele bunte Eier.

Es macht Spaß, die Eier anzumalen.

Es gibt auch Osterhasen aus Schokolade und andere süße Sachen.

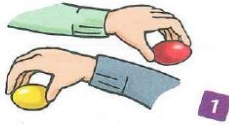

Diese Sachen werden im Garten oder im Haus versteckt. Dann geht die Eiersuche los.

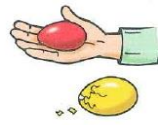
Wie feiert man Ostern bei euch?

d Eierpecken

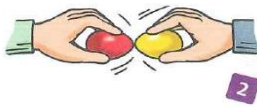
Am Ostersonntag sieht der Tisch besonders schön und bunt aus. Viele Familien spielen beim Frühstück ein Spiel: das Eierpecken. Das macht Spaß! Das geht so:

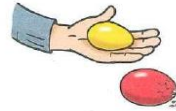
Du nimmst ein Osterei fest in die Hand und dein Nachbar auch.

Ist dein Ei noch ganz? Dann hast du gewonnen und bekommst auch das andere Ei.

Nun schlägt ihr die Eier mit den Spitzen aufeinander.

Ist dein Ei kaputt? Dann bekommt dein Nachbar dein Ei.

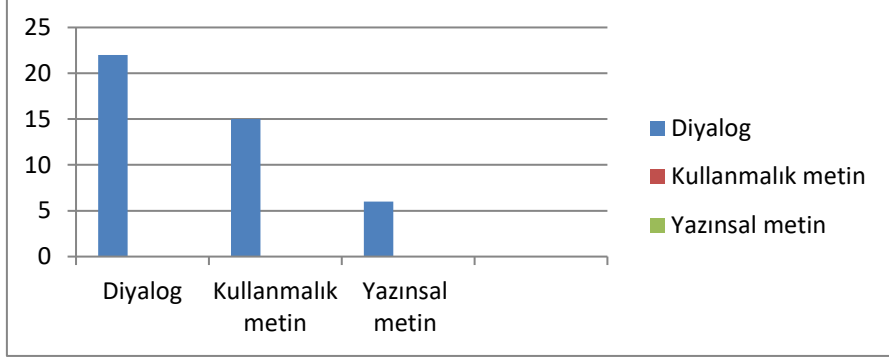

Resim 5-6-7-8-9: Kitabın 73.,74., 75., 76. Ve 77. Sayfalarında Magazin ismindeki bir ek ile bayramlar ve kutlamalar yer almaktadır. Yılbaşı, Advent (Noel'den önceki dört Pazar günü) yılbaşı şarkısı, paskalya bayramlarına dair metinler ve görseller yer almaktadır. Bu metinler aracılığıyla bu günlerle ilgili bilgiler, şarkılar

ve oyunlar yer almaktadır. Bu bölümde yer alan görseller ve metinler Meijer ve Jenkins’in işlevsellik, metin çeşitliliği, kültürlerarasılık ve alıştırma çeşitliliği kriterlerine uymaktadır.

Bulgular

Şekil 1: Dabei A1.1 öğrenci ders kitabı metin türleri

Şekil 1 Dabei isimli ders kitabında yer alan metin türlerini yansıtmaktadır. 4 modülden oluşan Dabei isimli kitapta toplam 43 adet metin yer almaktadır. Belirtilen metinler içerisinde 22 adet diyalog, 15 adet kullanmalık metin, 6 adet ise yazınsal metin türü olan şarkı mevcuttur. Fakat kitapta yer alan 15 adet kullanmalık metinden hiçbiri özgün metin değildir, ders kitabı için oluşturulmuş yapay metinlerdir.

“Plus Deutsch” A1.1 Ders Kitabı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından A 1.1. seviyesi için hazırlanan kitabın 112 sayfadan oluşmaktadır. Kitap 8 bölümden oluşmaktadır. 1. konusu kişilere dair bilgiler, 2. konusu okul, 3. konusu toplum, 4. konusu günlük yaşam, 5. konusu yeme ve içme, 6. konusu özel günler, 7. konusu boş zaman aktiviteleri, 8. konusu ise alışveriştir. Ayrıca alıştırma kitabı da mevcuttur.

İçerik kısmında her bölümde iletişim, kelime hazinesi, dil bilgisi, beceri alıştırmalarının yer aldığı yazmaktadır. Bu ders kitabında da yan taraflarda kısa ipuçları şeklinde dilbilgisi ya da kalıplara dair notlar yer almaktadır.

Ülke Bilgisi

Resim 10: Almanya’daki eyaletler

10. sayfada Almanya’nın 16 adet eyaleti yer almaktadır. Bu görselde bölgesel çeşitliliğe yer verilmemiş sadece Almanya’nın 16 eyaletine yer vermiştir.

**Deutschsprachige
Länder**

Schau dir die Landkarte an und schreib die Ländernamen!

Schau dir die Fotos an und ordne zu! Wie heißen die Hauptstädte?

A. Vaduz B. Bern C. Berlin D. Wien

Ergänze die Hauptstädte!

1. Die Hauptstadt von Deutschland ist .....
2. Die Hauptstadt der Schweiz ist .....
3. Die Hauptstadt von Österreich ist .....
4. Die Hauptstadt von Lichtenstein ist .....

11

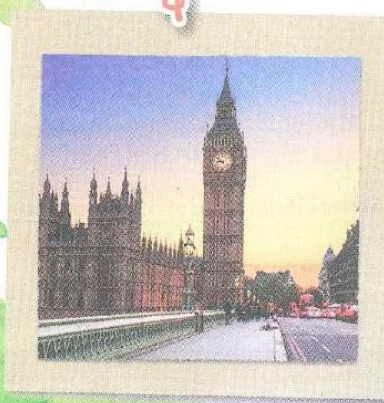
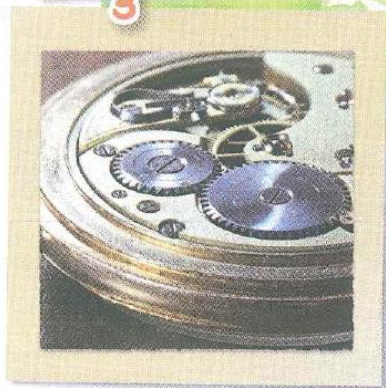
Resim 11: Almanca konuşulan ülkeler

Kitabın 11. Sayfasında ise Almanca konuşulan ülkeler ve başkentleri yer almaktadır. Bu görsel bölgesel çeşitlilik kriterine sadece Almanya değil diğer Almanca konuşulan ülkelere de yer vererek uygunluk sağlamaktadır. İşlevsellik kriterine de uygunluk sağlamaktadır.

Themenkreis 1: Informationen zur Person

1 Länder und Sprachen

a. Schau dir die Fotos an! Wie heißen die Länder? Ordne zu!

Italien

7

Frankreich

8

die Schweiz

3

England

4

die Türkei

1

Deutschland

2

Österreich

5

Lichtenstein

6

b. Lies die Sprachen und ordne den Ländern zu!

Türkisch	= Die Türkei	Deutsch	= Spanien
Französisch	= Frankreich	Italienisch	= Italien
Deutsch	= Lichtenstein	Englisch	= Die USA
Deutsch	= Die Schweiz	Deutsch	= Österreich

c. Welche Länder sprechen Deutsch? Sprecht in der Klasse!

Hier lernst du:

- sich begrüßen und verabschieden
- sich und jemanden vorstellen
- nach dem Befinden fragen
- ein Formular ausfüllen
- ein Wort buchstabieren
- über Länder und Sprachen sprechen
- bis 20 zählen
- Personalpronomen
- Konjunktion: und
- Verneinung: nicht

13 Themenkreis 1

Resim 12-13: Bu görsellerde ise sadece Almanya ve Almanca konuşulan ülkeler değil diğer ülkelere de yer verilmiştir. Meijer ve Jenkins'in işlevsellik ve bölgesel çeşitlilik kriterleri ile uygunluk sağlamıştır.

6 In der Jugendherberge

a. Schau dir das Foto an! Wo sind die Mädchen?

b. Hör zu und ergänze! 9

- Guten Tag! Wie heißt du?
- * Guten Tag! Ich heiße Begüm.
- Wie bitte?
- * Begüm.
- Buchstabiere bitte?
- * Be- E- Ge- Ü- eM.
- Und dein Familienname?
- * .....
- Und wie ist deine Adresse?
- * Meine Adresse ist Bebelstraße Nummer 12 Leverkusen.
- Nebelstraße Nummer ...
- * Nein, Be- E- Be- E- eL Bebelstraße.
- Okay, das ist alles. Deine Zimmernummer ist A6.

c. Hör noch einmal zu und füll das Formular aus!

d. Lest das Gespräch zu zweit!

e. Spielt das Gespräch mit euren Daten!

Jugendhotel Heidelberg

Name : .....

Familienname : .....

Zimmernummer : .....

Adresse : .....

Tippi!

Frageende: Fragezeichen “?”

Satzende: Punkt “.”

7 Das ABC

Hör zu und sprich nach! 10

A/a	B/b	C/c	D/d	E/e	F/f	G/g	H/h	I/i	J/j	K/k	L/l	M/m
(a)	(be)	(tse)	(de)	(e)	(ef)	(ge)	(ha)	(i)	(yot)	(ka)	(el)	(em)
N/n	O/o	P/p	Q/q	R/r	S/s	T/t	U/u	V/v	W/w	X/x	Y/y	Z/z
(en)	(o)	(pe)	(ku)	(er)	(es)	(te)	(u)	(fau)	(ve)	(iks)	(psilon)	(tset)
Die Umlaute: Ä/ä Ö/ö Ü/ü ß												
(e) (ö) (ü) (estset)												

8 Buchstabieren

Hör zu und schreib auf! 11

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E- eM- eM- A

9 Adresse

Fragt und antwortet in der Klasse!

Wie ist deine Adresse?

Wie ist Ihre Adresse?

Meine Adresse ist ...

17 Themenkreis 1

Resim 14: Bu görselde başlangıç düzeyde öğrenciler için önemli olan alfabeye yer verilmiştir. Alfabe bir dili ve kültürü yansıtan önemli öğelerdendir. Bu görsel ile işlevsellik kriterine uygunluk sağlanmıştır.

3 Was sind eure Eltern von Beruf?

a. Arbeitet mit dem Wörterbuch! Sammelt Berufe an der Tafel.

der Zahnarzt
 der Bäcker
 der Landwirt
 der Kellner

Tipp!
 Krankenschwester- Krankenpfleger
 Feuerwehrmann- Feuerwehrfrau
 Kaufmann- Kauffrau

b. Arbeitet zu zweit! Schreib die Namen der Familienmitglieder auf! Sprich mit deiner Partnerin/ deinem Partner!

- Das ist meine Tante Viola.
- Was ist sie von Beruf?
- Sie ist Sportlerin.
- Und wie alt ist sie?
- Sie ist 33 Jahre alt.

```

      graph TD
        Ich --- Bruder
        Ich --- Schwester
        Ich --- Mutter
        Ich --- Vater
        Ich --- Onkel
        Mutter --- Großmutter
        Mutter --- Großvater
      
```

4 Jetzt seid ihr dran!

Fragt und antwortet in der Klasse!

Was ist dein Vater von Beruf?

Mein Vater ist Anwalt.

Was ist deine Mutter von Beruf?

Meine Mutter arbeitet nicht. Sie ist Hausfrau.

Tipp!
 "Hausfrau" ist in Deutschland kein Beruf.

5 Traumberufe

a. Was ist dein Traumberuf? Arbeitet in Gruppen und macht ein Poster!

b. Stellt euer Poster vor! Fragt und antwortet in der Klasse!

Was ist dein Traumberuf?

Mein Traumberuf ist ...

6 Berühmte Personen und ihre Berufe

Lies die Angaben und ordne zu!

A. Ich bin Wissenschaftler.	1. Mimar Sinan.
B. Ich bin Sportler.	2. Yunus Emre.
C. Ich bin Architekt.	3. Aziz Sançar.
D. Ich bin Dichter.	4. Muhammed Ali

Resim 15: Kitabın bu sayfasında mesleklere yer verilmiştir. Fakat "Tipp" yani ipucu ile verilen kısımda "Almanya'da ev hanımlığı meslek değildir" ifadesi ile Alman kültürüne ait bilgiler verilmiştir. Bu ise işlevsellik ve kültürlerarasılık kriterine uygunluk sağlamaktadır.

C Alles schmeckt gut!

1 Was essen wir?

a. Lies die Texte und markiere die Lebensmittel!

Berk

Zum Frühstück esse ich meistens Tomaten, Gurken, Oliven, Käse und ein Ei. Und ich trinke ein Glas Milch.

Alina

Zum Mittagessen esse ich normalerweise Fleisch mit Kartoffeln und Gemüse. Und zu Mittag trinke ich Wasser.

Theo

Zum Abendessen esse ich kalt. Ich esse eine Scheibe Brot mit Butter, Käse und Wurst. Und ich trinke ein Glas Orangensaft.

b. Lies die Texte noch einmal und antworte auf die Fragen!

1. Was isst Berk zum Frühstück?
2. Was isst Alina zum Mittagessen?
3. Was isst Theo zum Abendessen?
4. Wer trinkt Wasser?
5. Wer trinkt Milch?
6. Wer trinkt Orangensaft?

c. Was isst ihr zum Frühstück, Mittagessen und Abendessen? Macht ein Partnerinterview!

2 Mahlzeiten

a. Schau dir die Fotos an, lies die Angaben und schreib unter die Fotos die Mahlzeiten!
• das Frühstück • das Mittagessen • das Abendessen/ das Abendbrot

.....

.....

.....

b. Schau dir die Fotos an und hör zu! Was ist Abendessen in Deutschland und in der Türkei? 48
Notiere die Ländernamen!

.....

.....

3 Ratespiel

Fragt euch gegenseitig und ratet die Mahlzeit!

- ◆ Was isst du?
- ▲ Ich esse Suppe und Salat.
- ◆ Was trinkst du?
- ▲ Ich trinke Wasser.
- ◆ Du isst Abendessen.
- ▲ Richtig!

4 Jetzt seid ihr dran!

Fragt und antwortet in der Klasse!

Was isst du zum Frühstück/
Mittagessen/ Abendessen?

Ich esse zum Frühstück/
Mittagessen/ Abendessen ...

Themenkreis 5 58

Resim 16: Bu sayfada öğünlere yer verilmiştir. Fakat Alman kültüründe yer alan “Abendbrot” akşam ekmeği ifadesi ile Almanların akşamları kahvaltılı şeklinde yemek yemesi aktarılarak işlevsellik ve kültürlerarasılık kriterine uygunluk sağlanmıştır.

B Feste und Feiertage

1 Feste und Feiertage

a. Schau dir die Fotos an! Lies die Aussagen und ordne den Fotos zu!

A Tag der Nationalen Souveränität und des Kindes

C Ostern

G Vatertag

K Neujahr

B Ramadanfest

D Tag der Türkischen Republik

H Tag des Sieges

L Muttertag

F Tag der Jugend, des Sports und des Gedenkens an Atatürk

I Opferfest

M 15. Juli Tag der Demokratie und Nationalen Einheit

J Tag der Deutschen Einheit

E Weihnachten

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

b. Kennst du noch andere Feste und Feiertage? Sammelt an der Tafel!

Themenkreis 6 66

Resim 17 .: Türkiye'deki bayramlar

Kitabın 66. Sayfasında bayramlar ve tatiller başlığı altında hem Türk kültürüne ait bayramlar hem de yılbaşı, paskalya, Alman birliği günü gibi bayramlar vardır. Fakat sadece resimler ve günler şeklinde yer almaktadır. Herhangi bir açıklama ya da etkinlik yoktur. Bu görsel de kültürlerarasılık öğelerine yer vermektedir. Öğrenciler Alman kültürü ve Türk kültürünü kıyaslama olanağına sahip olabileceklerdir.

90

Kitabın 92. Sayfasında Atatürk’ü anlatan bir metin yer almaktadır.

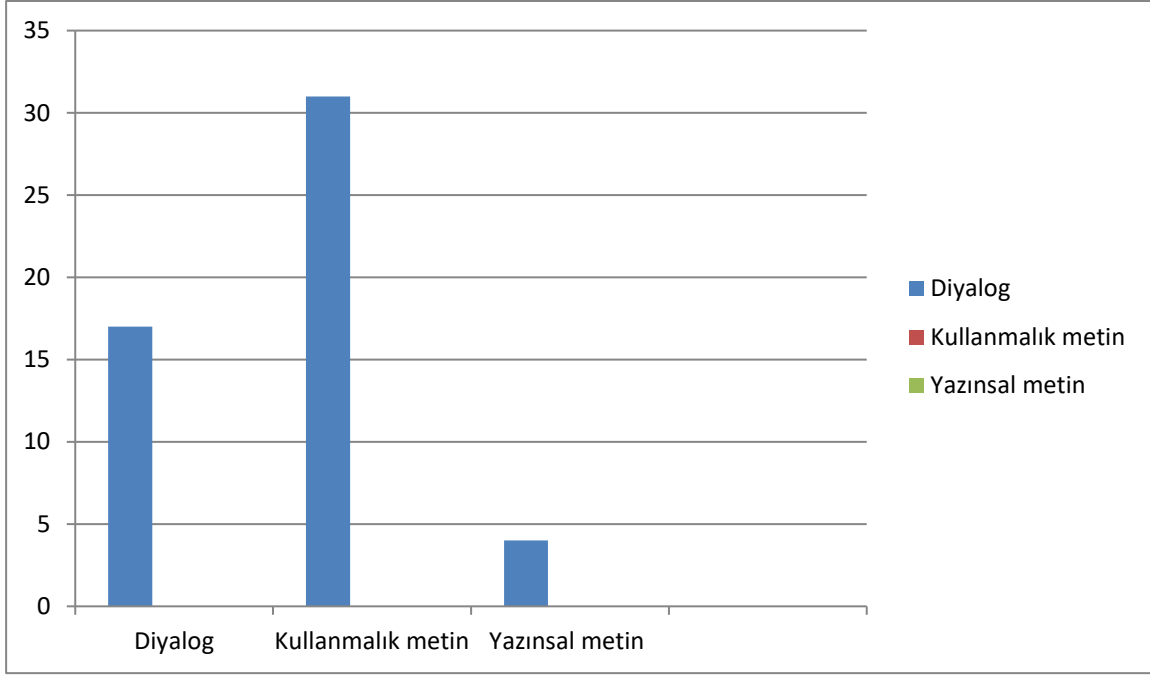
93.,94., 95. Ve 96.sayfalarında ise alfabe, haftanın günleri ve mevsimleri anlatan bazı şarkılar yer almaktadır.

97’den 102. Sayfaya kadar dilbilgisi açıklamaları, sayfa 104’den sayfa 109’a kadar ise alfabetik kelime listesi yer almaktadır.

Özgün Metinler

Milli Eğitim Bakanlığı’nın liseler için hazırlamış olduğu A1.1 seviyesi Plus Deutsch isimli ders kitabında da herhangi bir özgün metin yer almamaktadır. Kitapta sıklıkla diyaloglara yer verilmiştir.

Bulgular

Şekil 2: Plus Deutsch öğrenci ders kitabı metin türleri

Şekil 2 Plus Deutsch isimli ders kitabında yer alan metin türlerini yansıtmaktadır. 8 bölümden oluşan kitapta toplam 52 metin yer almaktadır. Belirtilen metinler 17 diyalog, 31 kullanmalık metinden oluşmaktadır. Kitapta 4 adet yazınsal metin yer almaktadır ve bu metinler şarkıdır. Grafiğe göre kullanmalık metin sayısı fazla olsa da, bu metinlerden hiçbiri özgün metin değildir, hepsi ders kitabı için hazırlanmış yapay metinlerdir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bir adet yerel (Plus Deutsch), bir adet uluslararası (Dabei) yabancı dil olarak Almanca ders kitabının incelenmesi neticesinde aşağıda belirtilen sonuçlar elde edilmiştir.

- Her iki kitapta da sıklıkla diyaloglara yer verilmiş, var olan kullanmalık metinler ise özgün metinler değildir. Özgün metinlerin yabancı dil ders kitaplarında kelime haznesinin gelişimi, hedef dile ait kültürel öğelerin yansıtılması ve dili içselleştirme açısından önemi düşünüldüğünde büyük bir öneme sahiptir.

- Ülke bilgisi açısından ise her iki kitapta çok fazla metin yer almamakla birlikte Plus Deutsch isimli kitap çoğu metinde sadece ülke bilgisine dair olguları tanım olarak vermiş, Dabei isimli kitap ise kitabın sonunda yer alan Magazin isimli bölümde metin olarak yer vermiştir. Yerel ders kitabı olarak Plus Deutsch ve diğer yabancı dil

olarak Almanca öğretimi ders kitaplarında ülkebilgisel öğelere yer verilmesi hedef kültüre ait bilgiler edinilmesi için faydalı olacaktır.

- Hueber Yayınevinin diğer ders kitaplarında özgün metinlere sıkça yer verilmesine karşın bu kitapta özgün metin yer almamaktadır. Yabancı dil ders kitaplarında özgün metinlerin kelime edinimi, dili içselleştirme vb. faktörler açısından önemi büyüktür. Her iki kitaptaki sıklıkla yer alan diyaloglar ise özellikle gençlerin duyduğunu anlama, okuma, konuşma ve yazma becerilerini iletişimsel olarak geliştirmelerine yönelik yer almaktadırlar.

- Her iki kitap A1 dil seviyesine yönelik olduğundan, metinler kısa ve basit ifadelerden oluşmaktadır. Böylelikle öğrenciler dilsel açıdan zorlanmadan, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve metninde belirlenen dil düzeylerine göre metinleri anlayabileceklerdir. Her iki kitapta da gençlerin ilgisini çekecek çok sayıda görsel yer almaktadır.

-Yazınsal metinler ise her iki kitapta da sayısal nicelik olarak düşüktür. Bunun temel sebebi Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde A1 seviyesinde yazınsal metin türlerine az yer verilmesidir. Yazınsal metin türü olarak her iki kitapta sadece şarkılar vardır.

Kaynakça

- Ataş, D. (2020) Yabancı Dil Öğretiminde İthal ve Yerel Ders Kitaplarının Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri, SEFAD (44) 309-328 DOI Number: <https://doi.org/10.21497/sefad.845424>
- Ciepielewska, L. (2000) Die Bedeutung der Lehrwerkanalyse für den modernen Fremdsprachenunterricht, Glottodidactica XXVIII Adam Mickiewicz Press Poznan
- Dabei Deutsch für Jugendliche (2020) Hueber Verlag
- Genç, A. (2010) Geçmişten Günümüze Yerel Almanca Ders Kitabı İncelemesi, Hacettepe Üniversitesi Yayınları
- Genç, A., Ünver, Ş. (2012) Türkiye’de Geçmişten Günümüze Almanca Öğretimi İçin Yazılan Ders Kitaplarındaki Metinlerin İncelenmesi, Eğitim ve Bilim, Cilt 37, Sayı 163
- Hanbay, O. (2015) Student Survey on the Textbook “Deutsch ist Spitze! A1.1, International Journal of Language Academy
- Kalkan, C.K. (2012) “Deutsch ist Spitze” adlı Ortaöğretim Almanca Ders Kitabında Ülkebilgisi Öğelerinin İncelenmesi, Dicle Üniversitesi Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- M.Yücel (2018) Gençlere Yönelik Almanca Ders Kitaplarında Metin Türleri ve İncelenmesi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2018 Ağustos Özel Sayı
- M.Yücel, S. (2005) “Lehrwerkanalyse” in der Deutschlehrerausbildung Ziele und Curriculare Planungen, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı
- Peskova, K. (2015) Didaktische Funktionen der landeskundlichen Visualisierungen in DaF-Lehrwerken, Brüner Hefte zu Deutsch als Fremdsprache, Jahrgang 8, Nummer 2
- Plus Deutsch Deutsch als Fremdsprache für Gymnasien (2019) Koza Yayın
- Tapan, N. (2007) Zum Historischen Wandel der Kulturkonzeptionen im Fremdsprachenunterricht, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 2, 153-168
- Uyan, A. (2020) Eine Metasynthese zu Lehrwerkanalysen von regionalen DaF-Lehrwerken, Diyalog
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayınevi, Ankara

Extended Abstract

Coursebooks are teaching tools that determine the teaching process, methods and techniques in the classroom in line with the objectives in the relevant curriculum, and help to organize the teaching in general. Although textbooks do not provide a complete form of a lesson, they are the most important tool that enables teachers to reach their goals related to the lesson.

Foreign language textbooks consist of student's book (coursebook), work book and teacher's book, as well as auxiliary tools such as CDs, DVDs, slides, posters, and interactive exercises that publishers have included on their websites in recent years.

The work books provide reinforcement of the relevant topics for use in the classroom or at home, while the teacher's book is prepared to guide the teacher in using the coursebook.

A coursebook that is not suitable for learners is not enjoyable for either the teacher or the student because there are uninteresting topics, texts, and exercises that are too easy or difficult. For this reason, the learner may have difficulty in learning a foreign language despite all his efforts.

The course book consists of a coordination system in which the following factors are interrelated in shaping the course.

- Teaching plan
- Teacher
- Learner
- Teaching situation and lesson planning

These factors are interdependent and very important (Yücel, 2005, p.65).

Because a textbook evaluated as good or very good cannot claim that the course will be very successful. An effective foreign language course requires teachers who know the methods, are creative and talented, have knowledge about the target audience and will manage the process consciously. To put it concretely, the teacher should know the target audience's prior knowledge, interest and prior experience and should be able to evaluate them in the lesson. On the other hand, the teacher should be able to shape the lesson with the textbook by being aware of the methods (Yücel,2005, p.65)

As Yücel quotes from Duscenzo, coursebooks depend on many external factors and change with a deliberate delay when conditions change: new scientific knowledge and theories, new pedagogical and didactic concepts, new school regulations, new social problems, ideas and values, new market. ideas. (Yücel, 2005, p.67)

Three types of coursebooks can be mentioned in the coursebooks in the field of German as a foreign language. The first is a German as a local foreign language coursebook, these books are developed locally in that country, the second is supranational (can be called global, international or multi-country, universal, commercial), and the third is coursebooks localized by foreign and local authors. (Uyan, 2020, p. 334)

There are criticisms that German as a foreign language commercial language coursebooks are produced for a large market and therefore take little account of country-specific course conditions, wishes and interests, learners' learning traditions, course objectives, content and methods. (Uyan, 2020, p. 334)

From past to present, foreign language textbooks have been examined within the framework of different textbook evaluation criteria, but in this study, it is aimed to examine in terms of original texts and country knowledge.

In this study, a German course Book, one local and one international foreign language, was examined in terms of original texts and country knowledge. Original texts in foreign language textbooks are of great importance in terms of language acquisition and internalization of foreign language. Country information is of great importance in terms of learning up-to-date information about the target country. For this reason, it is necessary to include original texts and country information in foreign language textbooks for the acquisition of a foreign language.